

Ny UH-lov og justeringer i UiOs
forskrift for studier og
eksamener

Fusk

I den nye loven er det videreført at det er den enkelte institusjon som regulerer hva som er fusk i sine reglementer for eksamen og obligatoriske aktiviteter. Det kommer derfor ingen klare reguleringer i lovteksten om hva som er fusk. Departementet legger i et brev til universitetene og høyskolene likevel noen føringer for institusjonenes regelverk og praksis for håndtering av fuskesaker:

Føringer fra departementet

- At en handling er fusk trenger ikke å bety at handlingen er klanderverdig, men at handlingen er i strid med institusjonens regler. Handlinger som åpenbart ikke er egnet til å gi studenten noen fordel ved eksamen, er likevel ikke fusk selv om handlingen objektivt sett er i strid med reglene.
- Gjenbruk av eget arbeid som ikke har gitt uttelling i form av studiepoeng eller rett til å gå opp til eksamen, skal fra det tidspunkt loven trer i kraft normalt ikke kunne reguleres som fusk.
- At en handling er i strid med institusjonens regler og dermed anses som fusk, er ikke ensbetydende med at det skal gis en reaksjon i form av annullering eller utestenging. Departementet peker på at reaksjonsbruken i fuskesaker bør nyanseres, ikke bare ut fra graden av skyld (grov uaktsomhet eller forsett), men også ut fra hvor alvorlig fuskehandlingen er. En mindre alvorlig handling bør ikke føre til like streng reaksjon som en alvorlig fuskehandling, selv om begge handlingene er forsettlige.

Føringer fra departementet

- Departementet gir uttrykk for at det er forskjell på alvorlighetsgraden i å plagiere andres og eget arbeid, og at dette bør få betydning for reaksjonsfastsettelsen.
- Den nye loven åpner for inntil to års utestenging ved særlig grove tilfeller av fusk og uredelig opptreden og gir eksempler på tilfeller dette kan dreie seg om. Dette skal ikke innebære en generell utvidelse, men en adgang for institusjonene til å tilpasse reaksjonen til de særlig grove tilfellene av fusk. Endringen innebærer ikke at det skal være noen generell økning av reaksjonsnivået ved fusk. Tvert imot innebærer føringene at reaksjoner i mindre alvorlige tilfeller bør bli midlere enn i dag. Departementet forventer at institusjonene tilpasser reaksjonspraksisen.
- I dagens lov står det at adgangen til å annullere ikke foreldes, men setningen er ikke videreført i den nye loven fordi den er rettslig overflødig. Departementet skriver likevel at man må se på både tiden som er gått og forholdets art og omfang når man vurderer om vedtaket bør bli stående eller ikke.

Føringer fra departementet

I brevet til universitetene og høyskolene skriver departementet at de forventer at institusjonene samarbeider om å utvikle felles forståelse og praksis når det gjelder fusk og at de forventer at institusjonene selv tar et ansvar for å få til bedre samordning av lokale regler og praksis. De skriver også at eksamensreglene handler om hvilke regler som skal gjelde i en konkret prøvingssituasjon for at institusjonen skal kunne prøve studentens kunnskaper på en rettferdig og betryggende måte. Dette må nødvendigvis kunne variere med ulike emner og eksamensformer. Departementet skriver også at reglene og praksis i sektor må samordnes bedre enn i dag. De har også bedt Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, i samråd med aktørene i sektor, vurdere tiltak for å bidra til mer informasjon og erfaringsdeling i sektor.

Forslag til endringer i UiOs forskrift for studier og eksamener, § 7.6 (7)

På grunnlag av disse føringene foreslår sentraladm. justeringer i UiOs bestemmelse om fusk i studie- og eksamensforskriften. Forslaget innebærer at det er tre vurderinger som skal gjøres før en handling kan karakteriseres som fusk/forsøk på fusk:

- Innebærer handlingen et brudd med eksamensreglementet for den aktuelle eksamenen?
- Innebærer handlingen et brudd med de akademiske forventningene som stilles til studenten?
- Fører handlingen til at studenten får en urettmessig fordel ved eksamen?

Eksterne sensorer

Den nye loven stiller krav om 2 sensorer ved flere eksamener enn dagens lov. Det skal fortsatt være krav om 2 sensorer, hvorav minst 1 ekstern, ved studenters selvstendige arbeid i høyere grad. Det skal også være krav om 2 sensorer ved sensur av bacheloroppgave eller lignende selvstendig arbeid på lavere grad, ved eksamener som alene utgjør 15 studiepoeng eller mer og ved sensur av ikke-etterprøvbare eksamener (eksamener uten klagerett). Det står ikke noe om at det fremdeles skal være krav om minst 2 sensorer, hvorav minst 1 ekstern, ved klage på sensur. Dette må vi sjekke, men vi kan anta at grunnen til at dette ikke er nevnt i denne sammenhengen er at det ikke regnes som en eksamenssituasjon.

Begrunnelse for sensur og klage på sensur:

Fristen for å gi begrunnelse for karakter skjerpes fra «ordinært 2 uker» i den gamle loven til «2 uker» i den nye. Dette kan det være vanskelig å praktisere. Veldig mye av sensuren i vårsemesteret registreres de siste dagene i juni. Etter at sensuren er registrert har studentene 1 uke på seg til å be om begrunnelse. Fristen for å be om begrunnelse går derfor ut rundt 5. juli, og sensorene må da gi begrunnelse for sensuren innen ca. 15.-20. juli. Det er midt i sommerferien for de aller fleste.

Tredjegangsr vurdering ved vesentlig karakteravvik:

Studentene har ikke anledning til å levere skriftlig klage på sensur. Klage på sensur gjøres ved å klikke på «Klage» i StudentWeb. Klagekommisjonen får ikke vite noe om studentens argumenter for å klage, og de får heller ikke vite den opprinnelige sensurkommisjonens begrunnelse for karaktersetningen. Likevel er det sann at dersom en klagekommisjon faller ned på en karakter som avviker 2 nivåer eller mer fra den opprinnelige karakteren, så skal besvarelsen gjennom en tredje vurdering. Dersom det foreligger en klage fra studenten så skal denne da gjøres kjent for kommisjonen som skal gjennomføre den tredje vurderingen. De fleste oppfatter dette som ulogisk og tungvint, men noen jurister har tolket seg frem til at dette er riktig. Studentene har altså ikke anledning til å levere klage i utgangspunktet, men dersom de likevel gjør det så skal klagen gjøres kjent for sensorene i tredje runde. UiO skal lage en ordning for hvordan dette skal håndteres. Studentene skal ikke lenger varsles dersom det blir gjennomført en tredje vurdering.